

From: K.A.Kadak, 299 Roehampton Ave., Suite 738,
Toronto, Ont., Canada. M4P 1S2

Torontos 12.juunil 1978

PEDAGOOGIKA
ARHIIVIMUSEUM
FOND K 15038-4

Armsad sõbrad !

See oli teie poolt kena ja armas, et te mind mu 75-ndal sünnipäeval meeles pidasite ja mulle õnne soovisite. Eriti need õnnitlused, mis tulevad kaugelt ja vanade sõprade poolt, teevad imeliselt õndsaks. Siiras ja südamlük tänu teile !

Oleme nüüdseks elanud Torontos kolm aastat ja kolm kuud ning oleme siinsete inimeste ja oludega mõnevõrd kohanenud. Tõepoolest vaid mõnevõrd, sest tulime siia üsna erinevaist oludest ja ka erinevast eesti ühiskonnast. Kohanenud olen mina enam ja Tiiu märksa vähem ning igatseb minevikku tagasi. Meie arvates ei ole olnud eesti pagulasele paremat maad kui Lõuna-Aafrika.

Tervise^d on meil enamvähem rahuldavad, mis tähendab, et suuri puudujääke ei ole senini tekkinud ja vähemaid ei tasu mainida, neid on igal meelvanusel.

Huvi ümbritseva elu ja maailma sündmuste ning arengusuundade vastu on endiselt elav, kuigi võin vanadele sõpradele pihtida, et minu on vallanud teatav nõrdimuse tunne ja seoses sellega salomonlik elufilosoofia.

Ule veerandsaja aastane eemalolek suurema allüüriga eesti elust tekitab kaugelviibijas liialdatud optimismi eestluse elujõudu ning sellest johtuvasse võitlusse oma huvide eest. Toronto on selles mõttes suureks pettumuseks. Siin toimub ümberrahvastumine nõ. tõllaga. Nii oma poliitilises arusaamises ja aktiivsuses kui kultuurilises orientatsioonis, kus teadlikult viljeldatakse kanadalaseks muutumist (eesti keele oskusega,) on rahvusliku säilumise väljavaated nigelad ega ole kuidagi paremad kui tavaliste immigrantide omad. Aga sõnu ja kavu ja jagelemist, neist ei ole puudu. Sealjuures on kogu eesti rahvusliku elu tase väga madal ning kindlasti madalam kui Rootsi eestlaste puhul.

Maailemapoliitikast arusaamises tallatakse endiselt samu radu, milliseid hakati tallama paguluse esimesil aastail ega ole arusaamine selles, mis on esmajärgulise tähtsusega ja mis jälle kõrvalise tähtsusega, põrmugi muutunud. Hale vaadata.

Kui keegi arvab, et maailm läheb vastu suurtele katastroofidele, siis ei eksi selline arvaja. Arvestada inimsoo ja riigi- ja rahvastejuhtide arukusega oleks suureks eksituseks. Nende hulgas on rohkesti haige psüühikaga inimesi ja selliseilt võib oodata igasugust. Näe, isegi meie ajabehtedes leinatakse vakamaa suuruste kuulutustega taga püühhopaate ja skizofreenikuid.

Loeme ka Rootsis ilmuvaaid eesti ajalehti ning see, mis nende lehekülgedelt on lugeda, teeb varsti saabuva ESTO 1980 väljavaated õige misäärseks. Nähtavasti ei ole ka Rootsi eestlaskonna juhtkond midagi õppinud. Ei tea, mis suur õnnetus see oleks, kui kõik Rootsi eestlased osaleksid (veidi veider sõna!) REE valimisis nii aktiivse kui passiivse osavõtuga. Väide nagu oleksid vastaspoollel aiva totrad, ei pea paika kummaski suunas või kui totraid on siis tuleks neid kõrvaldada positsioonidelt, kuhu nad ei kõlba. ERN- ist ei kujunenud mingit määravat jõudu ning see putka on võimetu oma põrandat pühkima puhtaks rääkimata sellisest jaburusest, mis avaldub mujal. Ma kardan, et kui suures "Ideoloogilises" kemplemises lahendust ei leita, jääb ka mujalt saabuvate arv kasinaks, sest Eesti Päevad kaotavad oma peamise mõtte ja selleks on meie ühistunde teenimine.

Nähtavasti on järgmised Eesti Päevad sattunud ebasobivasse paika.

Eller hur ?

Siin elavad ka üksikud vanad sõbrad koolinoorsooliikumise päevilt ja sellised on muidugi neid väga vähesteid, kelledega saab teatavas vastastikusel arusaamises mõtteid vahetada. Näe, isegi aastate poolest minust märksa vanem Juhan Tork tuleb ja meil on rohkem kõnelda kui noortega. Juhan Tork liikus veel möödunud aastal reipasti seltskonnas (Siinsed tegelinskid ei luba öelda seltskonnas, tulevat ütelda ühiskonnas; ühiskondlikud organisatsioonid jne. !) aga nüüd teda enam ei näe. Abikaasa ütleb, et nädalapäevad minevat tal segamini. Enamasti on tal ikka pühapäev. Ega pühapäev ole halb päev! Vanemaid kaasaegseid on jäänud üsna vähesteks ja kui me vahel läheme kuhugi avalikule koosviibimisele, keeravad inimesed ringi ja osutavad, et näe, need on on need.

Ah, et kuidas sünnipäev laabus. Ei oleks põhjust kurta ja kaevata. Küll sellga omajagu sekeldusi ~~mi~~ oli. Kavatsesime päevast üle saada tähelepanu äratamata ja kirjutsin isegi võimalikele skribentidele Rootsi, et ärge tehke välja ja need pidasid minu palvet au sees, aga kuigi ka siin sai ringi helistatud, oli paar päeva ^{enne sünnipäeva} ajalehes tavaline joru sees, kuna sündinud ja kus koolis käinud ja mis senini teinud. Noh, siis ei pääsenud me enam puu taha.

Siin on kombeks, et jõukamad eestlased üürivad Tartu College'i või mõne noobli restoraani ruumid, teevad laual~~la~~otava ja kõrrikallatava kohta sellekohased lepingud vilunud eesti entrepreneur'idega ja lõpuks kirjutavad välja vastavad tšekid. Mulle tundus, et meie rahakotti selline talitusviis koormanuks enam kui see rahakoti tervisele hea. Jäi siis üle võimalus korraldada kodus, aga kuna meie korter koosneb kahest toast ja köögist, siis ei mahuta ta kuigi mitut. Mõtlesime siis, et laseme sisse vähehaaval ja kui hakkab üle ajama, eks siis press vajutab jälle uksest välja ja uusi pääseb sisse. Sedaviisi tegimegi ning käis umbes 35 inimest. Said kohvi ja kringlit ja Tiiu tegi imepeeneid võileibu, mida kõvasti kiideti. Igal oli muidugi kaasas pudel ja lilled, nagu komme nõuab ja hiljem hakkas tulema ka ümbrikke, mis mulle oli suureks uudsuseks ning kui esimesele sisse kiikasin, siis paistsid vastu rahasedelid, mis tekitasid segaseid tundeid. Aga -"seht praktisch"ja võiksime varsti teha uue sünnipäeva, aga aeg, näe, venib ja enne aastat ei saa. Tulu oli nii palju, et ^{ja} võime hakata paremini sööma ja ka ehk paremini "riides käima". Nojah, kõneldi ka lasti ning lubati laulusõnadega edasi elada. Kolmel korral. Ja see olekski lühike kokkuvõte selle kohta, kuidas läks.

Pean aga siia veel tähendama, et ka kogudus kinkis mulle raha ja kadunud A.Lauri kirjastatud Suure piibli, mis on ammu läbi müüdud ja see on kaunis raamat.

Koguduse kantseleis käin tööl ja pean koguduse raamatud, kartoteegid ja laululehed ja sada muud asja enamvähem korras. Raamatupidamist õppisin kuuskümmend aastat tagasi Tallinna Poeglaste Kaubanduskoolis ja see oli veidi ununenud. Nüüd ~~ja~~ juba läheb ega ole see koguduse majandus kuigi keeruline.

Ega siis muud midagi kui tänan teid mõlemaid veel kord ännitluste eest ja loodame, et kui varemini ei juhtu nägema, siis kummatigi 1980-ndal aastal.

Teid sõbralikult meie mõlema poolt tervitades

Raul

PS Lugesin oma kirja veel kord läbi ning leidsin kirjast mitmeid vigu. Lugu on selles, et kirjutasin selle kirja tööpaigas teatava ruttamisega ja palun vabandust!